

A kis faluban, ahol születtem

A kis faluban, ahol születtem bábaasszony segítette világra az újszülötteket. Így jöttem a világra én is. Édesanyám féltőn babusgatott, kedvesen becézgetett: csicsíja, babája. Korán létrejött közöttünk a szeretetkapcsolat. A komaasszony komatálat hozott, a gyermekágyban fekvőről így gondoskodott. Volt abban gőzölgő húsleves és finom kalácsféle. Persze, ezeket csak elmondásból tudom, mert értelmem csak később nyíladozott. Teltek múltak az évek, és úgy nőttem, fejlődtem, mint a futórózsza. Szinte észrevétlen. A kúszást és a mászást kezdetben bizonytalan járás, majd beszéd követte. Amikor eljött az első alakváltás ideje, gömbölyded kislányból nyúlánk első osztályos lettem. Újabb meghatározás szerint évnnyertes.

A kis faluban, ahol születtem szerették az állatokat. Szüleim portáján is sok lábasjóság lakott. A baromfiudvarban kukorik és kotkodák kapirgáltak. Volt közöttük kendermagos, bóbitás és kopasznakú. Kormi a fekete kandúr és párja Cirmos a görében (csöves kukorica tárolására használt faépítmény) és az istállóban egerészett.

Fickó kutya házat őrzött. Ő aztán tudta, mi a kutya-kötelesség! Hangos csaholással, ugatással, vakkantással, farkcsóválással adta tudtunkra, ha idegen vagy kedves ismerős közeledett. Amikor nem akadt dolga, a takaros kis kutyaólbán, a „Harap-lak” - ban lustálkodott. Saját kezűleg pingáltam rá a feliratot. Fátyol, a magyar tarka jól tejtelt, a hófehérre meszelt nádfedelű istállóban. Hányszor vártam a legelőről haza? Sokszor. A szüleim rám bízta ezt a jámbor jószágot, ha nem voltak odahaza. Egyszerű és természetes volt az emberek viszonya a ház körül élő állatokkal.

Akkoriban nem voltak sem kóbor kutyák, sem tűzijáték árva. Nagy igazsága van annak a mondásnak, hogy gyerekeknek gyerek a barátja. Mifelénk az utcabeli lányok és fiúk legtöbbször együtt játszottak. A közelben terpeszkező gödör rengeteg játéklehetőséggel csalogatott bennünket. Nyáron fürdés, pecázás, lepkekergetés, ürgeöntés, kunyhóépítés. Télen szánkózás, fakutyázás, hógolyózás. Meg aztán évszaktól függetlenül izgalmas csatározás a másik utcabeli csapattal. Persze nem egy grundért, hanem egy bokorral szegélyezett talpalatnyi területért. Máskor meg lábunkat lógatva csak ültünk a gödör partján, és gyönyörködtünk a víz tükrében úszó bárányfelhőkben. Estefelé, barátnőimmal közösen kihajtottuk a kacsákat a tóra, vagy a libákat terelgettük a tarlóra. Öröm volt nézni, ahogy degeszre tömték begyüket a sárga lábú, sárgacsőrű és hófehér tollú szárnyasok. Gyakran csalt mosolyt arcunkra az Unkák és a tücskök késő esti zenéje is.

A testvérekkel, barátokkal, ismerősökkel való együttlétek tanítottak arra is, hogy amink volt, azon meg kellett osztoznunk. Olykor súgott nekünk Milne csacsi öreg medvéje:

„Langyos és napos a zugocska,
hol Micimackó heverész.
Ide süt mindig a napocska,
és a birtoka az egész.
Hú, elfelejtettem Malackát!
Övé belőle egy kis rész.”

Tanított bennünket Kolozsvári Grandpierre Emil két kis bocsa:

„Ha jó testvérek lettünk volna,
sajtot is ehettünk volna.”

Máskor meg körbe ölelt minket a jóság fuvallata, Szent Márton legendáját hallgatva.

„Húzza Szent Márton a
gyeplőt,
megáll a didergő
előtt.

Szent Márton éles
szablyája
a meleg köpenyt
szétvágja.

Felét Szent Márton
od' adja,
koldus hálásan
fogadja.”

A kis faluban, ahol születtem a gyerekek tisztelték a felnőtteket. A szüleink kevés szóval, de szeretettel és példaadással neveltek mindnyájunkat. A családi tradíciók régmúlt dolgokról meséltek. Az ott lakó emberek életében az ünnepi alkalmaknak is nagy volt a jelentősége. Például karácsony előestéjén, a szüleim először az állatokról gondoskodtak. Csak azt követően ültünk az ünnepi asztalhoz, ahol mindenkinek meg volt az állandó helye. Az asztalfőn csak édesapám foglalhatott helyet.

A szerény, de különös gonddal készített terítékről nem hiányozhatott a dió és az alma sem. Családi szokás szerint édesapámnak, a családfőnek annyi szeletre kellett vágnia az almát, ahányan körbe ültük az asztalt. A feldarabolt és a közösen elfogyasztott gyümölcs a család összetartozását jelképezte.

Naponta erősített minket a falra szegelt, hímzett házi áldás minden szava.

A kis faluban, ahol születtem megváltoztak az emberek. Tapasztalatból mondom. Karácsony havában történt az egyik csütörtöki napon, hogy hosszabb útra indultunk. A szemétszállítás napján a megtelt kukát a kapu elé kiraktuk. Már sötétedett, amikor dolgunk végeztével hazaérkeztünk, de a szemetesnek már csak a hült helyét találtuk. Ez az emberi gyarlóság nekünk az anyagi káron, a szemét hosszú heteken történő el nem szállításán túl, rengeteg utána járást okozott. Sorolom.

A rendőrségi ügyintézés s eljárás egy hónapig tartott. Ezt a szemétszállító céggel történő hosszas levelezés, majd az elloptott szemetes tároló kifizetése és új kuka vásárlása követte.

Folytatás a 11. oldalon

